

Fam. X. ACANTHIIDAE STÅL.

(= *Saldidae* i familje-öfversigten.¹)

Kropp vanligen liten, ägggrund. Hufvud bakom ögonen kort halsformigt hopsnördt. Ögon mycket stora och utstående. Oceller starkt närmade hvarandra, liggande mellan ögonen. Rostrum treledadt, vid basen stående från hufvudet. Antenner trådformiga, fyrledade, stundom tjockare mot spetsen. Pronotum framtill med en stor transversell uppsvällning eller buckla, försedd med en grop i midten, sidorna mer eller mindre bredt kantade. Hemielytra bestå

(Forts.)

IAKTTAGELSER ÖFVER NÅGRA INSEKTERS
LEFNADSFÖRHÅLLANDEN

AF

C. G. ANDERSSON.

I. *Nematus ribesii* SCHRANK
Stickelbärssågaren.

I medlet af juni år 1860 anstälde denna insekts larver en stor förödelse på krusbärsbuskarna i trädgårdarne i och omkring staden Säter. Buskar, som ena dagen voro fulla med gröna och friska blad, voro andra dagen af hundratals larver alldeles aflöfvade, så att endast de gröfre bladnerverna funnos kvar på de nakna qvistarne. Den ena busken efter den andra undergick samma öde. De quarsittande kartiga bären borttorkade sedan småningom. Jag tog ett större antal larver och inlade i observationsglas, till ett par tums djup fyllda med lös trädgårdsjord, och födde dem med friska krusbärsblad. Efter sista hudömsnin-

¹ Benämningen för denna familj måste ändras, sedan vi numera utredt att det slägte, som vanligen kallas *Salda*, egentligen bör heta *Acanthia*. Likaså måste den af oss i denna afhandling under namn af *Acanthiidae* upptagna familj bära namnet *Cimicidae*. Slägtet *Cimex* bland *Pentatomidae* måste kallas *Picromerus* AM. et SERV.

gen nedkröpo de i jorden och förvandlade sig till puppor. Dessa omgäfvos af en fast, svartbrun hölsa eller kokong, utanpå med fastklibbad mull och innantill slät och silkesglänsande. Efter 18 dagars förlopp framkommo steklarne. Enligt de gjorda anteckningarna hade åtgått:

Från äggens utkläkning till första hudömsningen	8 dagar
derefter	» sista d:o 10 »
»	» puppförvandlingen 3 »
»	» fullbildad insekt 18 »

eller tillsammans omkring 6 veckor. Sedan dess har den flere gånger uppträdt här i orten, och senast denna sommar, dock ej till den myckenhet, som ofvan är nämndt.

2. *Gorytes mystaceus* L.¹

Sommaren 1869 var jag en längre tid sysselsatt med fältmättningsarbete i Störviks by i Ofvansjö socken i Gestrikland, hvarunder jag ofta hade tillfälle att iakttaga denna insekt, som i mängd uppehöll sig i solbelysta, grusblandade lerjordsbackar, blottade på vegetation. I den tämligen hårda och torra marken gräde stekelhonorna hvar för sig flere lodräta, cylindriska hål af 30 till 40 millim. djup och 6 mm. genomskärning. I botten af hvarje sådant hål nedlades i juli ett litet ägg. När detta af solvärmens blifvit utkläckt, fångade och ditbar honan till föda åt larven små lefvande fjärilslarver, hvarmed hon upp till öppningen fullproppade hålet. Ända till 30 st. larver räknades i somliga hål. Då likväl de öfverst liggande af hoppackningen och solvärmens snart skulle dö och hoptorkas, så förekom hon detta genom att öfver hålöppningen bygga ett äfvenledes cylindriskt skjul eller rör af lera, cirka 30 mm. långt, och så krökt att dess öppning utmynnade på sidan eller sålunda, att rörets öfra del låg horisontelt. Larven uppåt snart den ditburna födan, växte hastigt till 12 mm. längd och 3 mm. tjocklek. Den var nu till färgen gul, fett glänsande och så genomskinlig att de inre organerna syntes genom huden. När allt var förtärdt, nedkröp han

¹ Namnet meddeladt af Prof. BOHEMAN som erhållit flera ex. af nedannämnda insekt.

till hålets botten, spann en tunn silkesväfnad omkring väggarne och tillslöt hålet med ett kupigt tak. Härinom förvandlades han till puppa och framkom i medlet af augusti såsom fullt utbildad insekt.

3. *Cidaria dilutata* HÜBN.

Då jag i slutet af juli år 1882 gjorde en vandring genom Idre fjällmarker i Dalarne uppemot norska gränsen, fästades min uppmärksamhet derpå, att alla björkarne på sydvestra sluttningen af Långfjället voro aflöfvade, så att de i stället för den vanliga grönskan sågo alldeles svarta ut af den å qvistarne hängande för dessa trakter egendomliga skägglafven. Att insektlarver i stor myckenhet varit orsaken till denna förödelse syntes lätt på de quarsittande delarne af bladens midternerv. Jag kunde då icke få reda på något enda exemplar af detta skadedjur, ty de hade allesammans lemnat träden och undergingo nu sin förvandling. Men i år i början af juli hade jag åter mina arbeten i samma trakt, och som fjällbjörkarne nu företedde samma utseende, sökte jag efter larven och lyckades slutligen få fatt i några exemplar. Det befans då vara en *Geometerlarv*; till färgen ofvan gulgrön med en otydlig mörkare ryggrand; på sidorna i hvarje segment en nära osynlig hvit punkt; andhålén små och bruna. En ljus, nästan hvit kant skiljde den öfre sidan från den undre, som är ljust blågrön. Brösthöfter 3 par; analfötter 2 par. Hufvudet till färgen likt undersidan. Längd 21 mm.; tjocklek 2½ mm. Mera kunde ej då utrönas än att larven redan i juni, så snart bladen utspruckit, börjat sin verksamhet, och att äggen varit lagda redan i slutet af föregående sommar på de nybildade bladknopparne. Sista dagarne i augusti kom jag till en annan trakt af Idre fjällmarker, till en Säter kallad Morvallen, belägen tätt vid foten af Morfjället invid Härjedalsgränsen. Äfven öfver allt här omkring hade björkarne samma förhärjade utseende, men de kringsvärmades i solskenet af tusentals gråhvita fjärilar af någon *Geometra*, hvilka ej gerna kunde vara några andra än just imago till förut beskrifne larv. Då solen skymdes af moln, hvilade de sig på de nybildade knopparne. Uppskrämda kastade de sig med en hastig, fladdrande flygt ned på marken och gömde

sig bland gräs, kråkris och ljung. Jag fångade flere stycken, bland hvilka största delen bestod af honor, hvaraf flere ännu icke lagt de fullbildade äggen. Dessa äro aflånga, glänsande, ljusst blågröna, något öfver en half millimeter långa. Hvarje hona lägger ett antal af 100—130 ägg. Då denna fjärl är talrik, spå fjällbyggarne mycket regn, hvilket också detta år fallit rikligt.

4. *Aulax hieracii* L.?

I slutet af september detta år fann jag i en grusbacke vid Idre alla der växande stånd af *Hieracium umbellatum* strax nedanför blomkorgarne uppsvälda af en eller flere gallknölar, som vid undersökning befunnos innesluta flere små lifliga hvita larver. Jag medtog till mitt hem några stycken för att få utrönt hvilken art, som uteslutande höll sig till denna växt, ty andra på samma ställe växande *Hieracier* voro icke af gallsteklarne angripna. Mellan den 8:de och 18:de oktober förvandlades larverna till puppor och efter 3 veckors förlopp framkommo dagligen några af de små steklarne, till ett antal af öfver 100 st. I en del knölar synas larverna vilja öfvervintra till nästa år.